

Hem?ireler ?çin Liderlik Uygulamalar? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hem?ireler ?çin Liderlik Uygulamalar? Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22826>

Özet

Hem?ireler ?çin Liderlik Uygulamalar? Envanteri (H?LUE), hem?irelerin liderlik davran??lar?n? ve uygulamalar?n? de?erlendirmek amac?yla uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, **liderlik** alan?ndaki temel kuramsal çerçevelere dayanarak, sa?lık profesyonellerinin örgütsel ba?lamdaki etkinli?ini ölçmeyi hedefler. Duygulu ve arkadaşlar? (2011) tarafından Türkçe'ye uyarlanan bu envanter, Türkiye'deki **hem?irelik** popülasyonunda geçerlik ve güvenilirlik çal??malar?n?n ba?arılı? bir ?ekilde tamamland??n? göstermektedir. Ölçek, 30 maddeden olu?an ve be? faktörlü bir yapıya sahip olan kapsamlı bir ölçüm araçtır.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, Hem?irelik, Liderlik Uygulamalar?, Psikometrik Uyarlama, **Geçerlik**, **Güvenirlik**, Likert Ölçe?i

Yazarlar

Sergül Duygulu, Derya Karabulut, Dilek Abaan, P?nar Kublay

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, **hem?irelik** alan?nda çal??an profesyonellerin liderlik uygulamalar?n?n ve davran??lar?n?n düzeyini sistematik olarak ölçmektir. Envanter, hem?irelerin çal??tıkları kurumlarda sergiledikleri liderlik rollerini ve bu rollerin etkinli?ini de?erlendirmeye olanak tanır.

Ölçe?in Türkiye uyarlamas?n?n spesifik amac? ise, orijinal envanterin psikometrik özelliklerinin Türk kültürü ve sa?lık sistemi ba?lam?nda geçerlili?ini ve güvenilirli?ini test etmek olmuştur. Bu sayede, Türk hem?irelik ara?tırmalarında standart ve güvenilir bir liderlik ölçüm aracı olarak kullanılması sağlanmıştır.

Yapı

Hem?ireler ?çin Liderlik Uygulamalar? Envanteri, toplam 30 maddeden olu?makta olup, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçlarına göre be? faktörlü bir yapı sergilemektedir. Bu be? faktör, liderlik davran??lar?n?n farklı boyutları temsil etmektedir.

Ölçekteki maddeler, bireylerin kendi liderlik uygulamaları (lider formu) veya başkaları tarafından liderlik uygulamaları (gözlemci formu) de?erlendirmesine olanak tanıyan 5'li **Likert ölçe?i** kullanılarak derecelendirilir. Yüksek puanlar, ilgili liderlik uygulamasının daha sık sergilendiğini işaret eder.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerli?i, Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin orijinal yapılarına uygun olarak beş faktörlü bir yapıya dönüştürülmüştür. Bu bulgu, envanterin teorik olarak öngörülen liderlik boyutları Türk hemşirelik popülasyonunda da güvenilir bir şekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Güvenirlik

Envanterin iç tutarlılık güvenilirli?i, **Cronbach Alpha** katsayısı ile değerlendirilmiştir. Elde edilen katsayılar ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu kanıtlamaktadır.

Lider Formu için **Cronbach Alpha** Katsayısı: 0.92

Gözlemci Formu için Cronbach Alpha Katsayısı: 0.97

Bu değerler, hem bireyin kendi liderlik davranışları değerlendirilmesinde hem de gözlemcilerin değerlendirmesinde mükemmel düzeyde iç tutarlılık varlığını göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir. Analiz sonuçları, envanterin 30 maddenin tamamını kapsayan ve teorik olarak beklenen 5 faktörlü yapıyı desteklediğini ortaya koymuştur. Bu beş faktörlü yapı, ölçeğin yapısal geçerliliğinin önemli bir kanıtıdır.

Enstrüman Bilgileri

Test Türü: Uyarılma

Format: 30 maddelik, 5 faktörlü yapı

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarılma)

Popülasyon Grubu: Sağlık çalışanları, özellikle **hemşireler**.

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli sağlık kuruluşlarında görev yapan hemşireler.

Test Metodolojisi: Bireyin kendi değerlendirmesi (lider formu) veya meslekte/yönetici değerlendirmesi (gözlemci formu) şeklinde uygulanabilir. Derecelendirme, 5'li Likert ölçeği kullanılarak yapılır.

Derecelendirme Sistemi: 5'li **Likert** (1=hemen hemen hiç, 2=nadiren, 3=bazen, 4=s?kl?kla ve 5=hemen hemen her zaman).

Anahtar Kelimeler

Liderlik Davran??lar?, Ölçek Uyarlama, Do?rulay?c? Faktör Analizi, **Cronbach Alpha**, Sa?lik Yönetimi, Hem?irelik E?itimi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Ba?li? Kurulu? E-posta Adresleri: sduygulu@hacettepe.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi Hem?irelik Fakültesi (Çal??man?n yap?ld??? dönemdeki kurumsal ba?li?k).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

?zinler ve Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için orijinal ölçek sahibinden ve uyarlama yazarlar?ndan izin al?nmas? gerekmektedir. Ücret bilgisi çal??mada belirtilmemi?tir.

Uyarlama Y?li?: 2011

Kaynaklar

Duygulu, Y., Karabulut, D., Abaan, D., ve Kublay, P. (2011). Türkiye'de Hem?ireler için Liderlik Uygulamalar? Envanterinin **geçerlilik** ve güvenilirli?inin de?erlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Hem?irelik Fakültesi Dergisi*, 18(1), 14-27.

Bu envanterin orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [hemsireler-icin-liderlik-uygulamalari-envanteri-toad.pdf](#)

Hem?ireler ?çin Liderlik Uygulamalar? Envanterinin Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. (Kaynak içerikte maddeler listelenmemi?tir; bu nedenle maddeler listelenmeyecektir.)

Kaynak içerikte envanter maddelerine yer verilmedi?i için, bu bölümde madde listesi sunulamamaktad?r. Ölçek, 30 maddeden olu?maktad?r.